

I. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ РІЗНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

ОЦІНКА ДОЦІЛЬНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНО- ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕС ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Олена Андрєєва, Максим Чернявський

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Аннотация

Проведена експертна оцінка учителів фізической культури, определившая целесообразность и необходимость внедрения рекреационно-оздоровительной технологии, а также установлена последовательность этапов и необходимость определения критериев эффективности рекреационно-оздоровительных технологий.

Annotation

An assessment of physical education teachers has been done that allow to determine the practicability and necessity of recreation and health-improving technologies introduction into primary school physical education, as well as the sequence of the introduction and importance of determining of recreation and health-improving technologies efficiency criteria.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Досліджуючи статодинамічний режим, який на даний час характерний для дітей у молодших класах І. О. Когут [7], Адель Бен Жедду Бен Ларбі [1], Зіяда Хаміді Ахмад Насраллах [5] відмічено його негативний вплив на стан їх здоров'я. Неодноразово доведено, що збільшення навчального навантаження, зниження рухової активності призводить до зниження фізичного здоров'я молодших школярів [3,4]. Тому проблема пошуку засобів та методів збільшення рухової активності учнів є актуальною. Заохочуючи регулярні заняття фізичними вправами дітей і підлітків, ми формуємо основу для їхнього активного життя в майбутньому. Проте, традиційні засоби фізкультурно-оздоровчої роботи з дитячим контингентом на сьогодні не відповідають сучасним вимогам і потребують зміни на більш ефективні.

Існуюча система фізичного виховання в навчальних закладах на думку авторів М.М. Булатової, О.Т. Литвина [4], Т.Ю. Круцевич [8], Н.В. Москаленко [9], О.В. Андрєєвої [2], І.О. Когут [7] не сприяє гармонійному розвитку молодших школярів і лише впровадження в загальноосвітніх навчальних закладах новітніх оздоровчих технологій дозволить покращити стан їхнього здоров'я. Розробка і впровадження нових технологій оздоровчих занять зі школярами є

однією з актуальних задач сучасного фізичного виховання [6,10].

Сьогодні термін «технологія» є актуальним і впевнено входить в педагогічний процес. Проте, не дивлячись на наявність загальних підходів до опису технологій, загальних принципів, правил їх побудови практично не існує, а застосування тих чи інших технологій цілком визначається конкретним змістом кожного проекту [10]. Тому актуальною є оцінка доцільності впровадження рекреаційно-оздоровчих технологій в процес фізичного виховання школярів.

Дослідження виконані згідно теми 3.2.7. «Теоретико-методичні засади рекреаційної діяльності різних груп населення» Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2006-2010 рр. Міністерства України у справах сім'ї, молоді і спорту.

Мета дослідження – оцінка доцільності впровадження рекреаційно-оздоровчих технологій в процес фізичного виховання молодших школярів.

Методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення даних науково-методичної літератури і аналіз документальних матеріалів; анкетування; експертна оцінка.

Результати дослідження та їх обговорення.

За останні роки суттєво змінилася роль науки у відношенні до суспільної практики, наука все більше стала застосовувати техно-

логічне вдосконалення практики, з'явилось поняття «технологічна епоха», а основна увага вчених зосередилась на розвитку технологій [10]. Серед багатьох визначень поняття «педагогічна технологія» в нашій роботі використано визначення [10]: «це взаємопов'язана, упорядкована сукупність оптимальних і ефективних засобів, методів і прийомів, спрямованих на забезпечення результату, який заплановано»; а також доповненого [6], це система умов, форм, методів і засобів вирішення поставленої задачі.

З метою перевірки доцільності впровадження в процес фізичного виховання загальноосвітніх закладів рекреаційно-оздоровчої технології було проведено експертне опитування вчителів фізичної культури шкіл міста Києва.

У ході експерименту була виявлена думка експертів щодо необхідності та етапів впровадження рекреаційно-оздоровчої технології, були виявлені основні критерії ефективності рекреаційно-оздоровчих технологій, проблеми і недоліки розробки та впровадження існуючих технологій, а також визначені пріоритетні види рухової активності, які слід включати до технології.

При відповідях на питання анкети експертам був запропонований метод ранжирування, що полягав в оцінюванні об'єктів по рангах у порядку збільшення їхньої значимості. Місце, зайняте кожним з виділених об'єктів, визначалося числом набраних їм балів: чим більше сума балів, тим вище зайняте місце (тим більше значимим є даний об'єкт). Більшість експертів вважають за доцільне впровадження в процес фізичного виховання рекреаційно-оздоровчих технологій (172 бала з 200 можливих, що становить 86%).

Експерти відзначають, необхідність впровадження рекреаційно-оздоровчих технологій серед учнів всіх класів, проте найвищий бал отримала категорія школярів молод-

шої школи, де, на думку експертів, впровадження таких технологій є першочерговим завданням, через низьку адаптацію молодших школярів до умов навчання і різке зменшення з вступом до школи рухової активності (161 бал, 80,5 %).

Серед етапів впровадження рекреаційно-оздоровчої технології експерти відзначають необхідність проведення експертизи навчального закладу (розробка валеологічного паспорту навчального закладу) – 72,5 % (145 балів). Оцінку можливостей впровадження рекреаційно-оздоровчих програм – 68 % (136 балів). Також група експертів виділила, що розробка рекреаційно-оздоровчої програми є найбільш доцільним етапом впровадження рекреаційно-оздоровчих технологій 78,5 % (157 балів), менш значимими експерти вважають перевірку умов організації занять в загальноосвітньому закладі 43% (86 балів). У 152 бали експерти оцінили проведення рекреаційно-оздоровчих занять. Більшість експертів вважають за необхідне оцінювати початковий рівень фізичного стану школярів, проте окремими експертами відзначається важкість організації процесу діагностики в умовах навчального закладу. Так само експерти вважають за можливе і необхідне визначення ефективності рекреаційно-оздоровчої технології.

Серед критеріїв ефективності найбільш значимими на думку експертів є стабілізація психофізіологічних показників (140 балів), покращення самопочуття, активності та настрою (138 балів), підвищення інтересу до систематичного відвідування занять та збільшення обсягу рухової активності (136 і 135 балів відповідно); підвищення рівня загартованості організму дитини (120 балів), підвищення розумової працездатності (108) балів. Низький щабель посеред критеріїв ефективності займає покращення результатів у рухових тестах (всього 34 бали).

Серед проблем розробки і впровадження існуючих рекреаційно-оздоровчих технологій експертами виділено найбільш суттєві:

- відсутність (недостатність) фінансування (180 балів);
- нестача відповідного навчального обладнання та інвентарю (162 бали);
- складність в організації (120 балів);
- невідповідність вчителів до проведення рекреаційно-оздоровчих занять (93 бали).

Експертами відзначається, що найбільш привабливими видами рекреації, які користуються інтересом у школярів, є рекреаційні ігри, туризм і орієнтування, танці, оздоровче плавання.

Для визначення погодженості думок експертів обчислювався коефіцієнт конкордації (W_p), що дорівнює $W_p=0,72$, із чого можна зробити висновок про високу погодженість експертів, тобто експертиза відбулася і є дійсною.

Висновки. Проведене експертне опитування вчителів фізичної культури визначило доцільність та необхідність впровадження рекреаційно-оздоровчої технології (72,5 %), а також встановлено послідовність етапів та необхідність визначення критеріїв ефективності рекреаційно-оздоровчих технологій.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі полягають у впровадженні рекреаційно-оздоровчих технологій в процес фізичного виховання молодших школярів та оцінку ефективності впровадження.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Адель Бен Жедду Бен Ларбі. Корекція порушень статодинамічної постави молодших школярів засобами фізичного виховання: Автореф. дис... канд. наук із фіз. виховання та спорту: 24.00.02 / НУВФСУ. – К., 2007. – 20 с.
2. Андреева О. В. Проблеми та перспективи впровадження

- рекреаційно-оздоровчих занять в загальноосвітніх школах / О. В. Андреева, М. В. Чернявський // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2005. – № 4. – С. 34–36.
3. Борисова В. В. Педагогическая технология оздоровительной работы как фактор оптимизации режима учебного дня младших школьников : дис. ... кандидата пед. наук : спец. 13.00.04 «Теория и методика профессионального образования» / В. В. Борисова. – Тула, 2002. – 202 с.
4. Булатова М.М., Литвин О.Т. Здоров'я і фізична підготовленість населення України // Теорія і методика фіз. виховання і спорту. – 2004. – № 1. – С. 3–9.
5. Зияд Хмаид Ахмад Насралла. Коррекция нарушений осанки слабослышающих школьников средствами физического воспитания: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. физ. воспитания и спорту: спец. 24.00.02 «Физическая культура, физическое воспитание разных групп населения» / Зияд Хмаид Ахмад Насралла – К., 2007. – 22 с.
6. Комков А. Г. Организационно-педагогическая технология формирования физической активности школьников / А. Г. Комков, Е. Г. Кириллова // Физическая культура : воспитание, образование, тренировка. – 2002. – № 1. – С. 2–4.
7. Когут И. А. Двигательный режим и физическое состояние детей 6-7 лет обучающихся в школах различного типа : автореф. дис. на соискание учёной степени канд. наук по физ. воспитанию и спорту : спец. 24.00.02 «Физическая культура, физическое воспитание различных групп населения» / И. А. Когут. – К., 2006. – 20 с.
8. Круцевич Т.Ю. Управление физическим состоянием подростков в системе физического воспитания: Дис. ... докт. наук по физ. вос. и спорту: 24.00.02. – К., 2000. – 510 с.
9. Москаленко Н.В. Сучасні підходи до організації фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми молодшого шкільного віку / Н. Москаленко // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2007. – № 1. – С. 16–20.
10. Харитонов О.О. Технология оздоровительных занятий теннисом с младшими школьниками в условиях фитнес клуба: автореф. дис. на соискание уч. степени к.пед.н.: спец. 13.00.04 «Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной и адаптивной физической культуры» / Ольга Харитонова. – М., 2009. – 24 с.

